

Hvidbog

Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed [VSB]

Dundas Titanium A/S

Godkendt december 2020

Indhold

I. Kort beskrivelse af Hvidbogen for VSB-redegørelsen for Dundas Titaniums projekt ved Moriusaq	5
II. Skriftlige høringsvar fremsendt vedrørende udkast til VSB-Redegørelsen	7
1. KONPAP Grønland.....	8
2. FC Strømmen	9
3. Ombudsmanden for Inatsisartut	10
4. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug	11
5. Greenland Oil Spill Response (GOSR)	12
6. Air Greenland (AG).....	13
7. KTI Råstofskolen (KTIR)	15
8. Skattestyrelsen / Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AA).....	18
9. Departementet for Finanser	20
10. Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet.....	21
11. Royal Arctic Line (RAL)	23
12. PRO-Trans A/S.....	25
13. Grønlands Erhverv	25
III. Spørgsmål fra offentlige høringsmøder relateret til VSB-redegørelsen.....	26
Ilulissat 29. juli: GE og SIKs lokalforeninger i Ilulissat.....	27
14. Beskæftigelse & kompetencer	27
15. Brug af infrastrukturen der bliver etableret af Dundas Titanium.....	29
16. Grønlandske underleverandører & tilgængelig arbejdskraft	31
17. Placering & Transport	33
18. Efterbehandling af ilmenitten.....	34

19. Brændstof	36
20. Rentabiliteten i projektet.....	37
21. Kontrol med produktionsmængde & royalties	38
22. Finansieringen af projektet.....	40
Qaanaaq 28. juli: Medlemmer af Lokaludvalget i Qaanaaq	41
23. Er der undersøgt for evt. forurening fra B-52 bombefly ulykken?	41
24. Brug af Moriusaq ved gennemrejse.....	42
25. Husene i Moriusaq.....	44
26. Køb af brændstof ved minen	46
27. Brug af lokal og uddannelse af lokal arbejdskraft	47
Qaanaaq 28. juli: GE, SIKs lokalforeninger & Majoriaq samt repræsentanter for fangere og fiskere i Qaanaaq	48
28. Hvornår starter minen?	48
29. Husene i Moriusaq.....	49
30. Fremtidige muligheder for at besøge nærområdet og overnatning i Moriusaq	51
31. Hvad sker der når man fjerner sandet.....	53
32. Sikkerhed og beredskab ved ulykke i minen.....	55
33. Praktikpladser & hvilke krav vil der være til de som ikke har en uddannelse [red: ufaglærte]?.....	57
34. Brugen af Majoriaq	60
35. Jobs i minen	61
36. Butik og optankningsmuligheder ved minen.....	62
37. Hvad hvis man finder andre værdifulde mineraler mens man udvinder titanium.....	63
Savissivik 12. august: Bygdebestyrelsen i Savissivik.....	64
38. Muligheder for arbejde for lokale fra Savissivik?	64

Ilulissat 30. juli: Kommunalbestyrelsen & medlemmer af Økonomi & Erhvervsudvalget fra Avannaata Kommunua i Ilulissat	65
39. Hvad sker der ved skibsuheld?	65
40. Er der mulighed for at tilpasse aftalen omkring udnyttelse i løbet af minens levetid?	66
41. Sikring af benyttelses af lokal arbejdskraft & samarbejde med Råstofskolen?.....	67
42. Tab af indtægter som følge evt. påvirkning af fangstdyr.....	70
IV. Kort beskrivelse af øvrige ændringer i VSB-redegørelsen for Dundas Titaniums projekt ved Moriusaq	72
43. Øvrige ændringer eller bemærkninger	73

I. Kort beskrivelse af Hvidbogen for VSB-redegørelsen for Dundas Titaniums projekt ved Moriusaq

- indholdet samt formålet med Hvidbogen

Dundas Titanium A/S (Dundas Titanium) har med efterforskningslicens 2015/08 retten til at efterforske efter mineraler i et afgrænset område ved Moriusaq i Nordvestgrønland.

Dundas Titanium indsendte en ansøgning om udnyttelsestilladelse til føromtalt afgrænsede område til Råstofmyndigheden. Ansøgningen indeholdte et udkast til en VVM-redegørelse, et udkast til en VSB-redegørelse og et foreløbigt lønsomhedsstudium.

Udkast til VSB-redegørelsen og udkast til VVM-redegørelsen har været igennem offentlig høring. Under den offentlige høring er mange spørgsmål, udtalelser og kommentarer blevet fremsendt til Råstofstyrelsen (mlsa@nanoq.gl)

Som en del af processen blev der ved hjælp af telekommunikation afholdt interessentmøder med GE og SIK i Qaanaaq, Lokaludvalget i Qaanaaq, Medlemmer af kommunalbestyrelsen i Avannaata Kommunia, GE og SIK i Ilulissat samt medlemmer af bygdebestyrelsen i Savissivik.

Denne hvidbog indeholder alle skriftlige indsendte VSB-relaterede spørgsmål og udsagn fra private borgere, ngo'er og andre institutioner, som er blevet skriftligt fremsendt til MLSA i løbet af høringsperioden, samt VSB-relaterede eller samfundsmæssige spørgsmål, der blev rejst på de ovennævnte interessentmøder. Grundet persondataloven (EU's persondataforordning med navnet General Data Protection Regulation (GDPR)) er spørgsmål og kommentarer fra specifikke høringsmøder anonymiseret.

Hvidbogen indeholder svar, kommentarer og udsagn fra Dundas Titanium og Departementet for Mineralske Råstoffer samt specifikke henvisninger til de steder i den opdaterede VSB-redegørelse, hvor de foreslåede ændringer kan findes.

Foruden afsnittene, der redegør for de skriftlige og mundtlige kommentarer, der er indkommet i høringsperioden er der også et afsnit som gennemgår evt. 'Øvrige Ændringer' i VSB-redegørelsen i forhold til den, der blev udsendt til offentlig høring.

Dundas Titanium og Naalakkersuisut vil gerne takke alle borgere, ngo'er og andre institutioner for at have deltaget aktivt og entusiastisk i den offentlige høringsproces. Dette er et afgørende bidrag til at sikre projektets samfundsmæssige bæredygtighed og vil give projektet et solidt fundament i det grønlandske samfund.

Bemærkning vedr. høringsperioden og Corona-pandemisituationens påvirkningen af denne.

Høringsmaterialet, i form af et udkast til VVM-redegørelse og et udkast til en VSB-redegørelse, lå klar til at indgå i en offentlig høringen omkring ansøgningen om en udnyttelsestilladelse i slutningen af april 2020.

Da situationen omkring Corona fra begyndelsen af marts 2020 og de i den forbindelse pålagte restriktioner og instrukser og fremefter fra Naalakkersuisut, i relation til offentlighedens og samfundets sundhed og sikkerhed, gjorde at offentlige høringsmøder ikke kunne afholdes som på normal vis blev det besluttet at beskrive en række mulige scenarier for alternative afholdelse af de offentlige høringsmøder således, at behandlingen af ansøgningen og den påkrævede høringsprocessens kunne gennemføres på trods af Corona-pandemisituationen. Arbejdet med at beskrive og afsøge alternative scenarier for afholdelsen af offentlige høringsmøder blev foretaget i perioden april og første halvdel af maj. Scenarierne blev inden forelæggelsen for Naalakkersuisut forelagt Landslægeembedet i Grønland til vurdering om gennemførelse af offentlige høringsmøder var sundhedsmæssigt forsvarligt.

I juni 2020 blev resultatet af dette arbejde forelagt Naalakkersuisut som på denne baggrund besluttede, at for at minimere risiko for smittespredning af COVID-19, at eksterne deltagere i møderne, som ikke var bosiddende i Grønland, skulle deltage via video- eller telefonforbindelse i møderne, ligeledes blev det besluttet, at møderne ville blive afholdt med inviterede repræsentanter og borgere fra de særlige berørte lokal samfund og repræsentanter for forskellige interessegrupperinger i disse samfund. Følgende interessenter i de berørte byer og bygder blev inviteret til at deltage i møderne: Lokaludvalget i Qaanaaq, Den lokale fanger- og fiskerforening i Qaanaaq, medlemmer af GE i Qaanaaq, medlemmer af SIK i Qaanaaq, ansatte på Majoriaq i Qaanaaq, Bygdebestyrelsen i Savissivik, Fanger- og Fiskerforeningen i Savissivik, medlemmer af SIK i Ilulissat, medlemmer af GE i Ilulissat samt udvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen i Avannaata Kommunia. Mødet med den lokale fisker og fangerforening i Qaanaaq blev arrangeret, men da fangerne var taget på fangst blev det ikke afholdt. Lokaludvalget samt medlemmer af SIK og ansatte på Majoriaq i Qaanaaq formidlede dog kommentarer og budskab fra fiskere og fangere. Avannaata Kommunia har efterfølgende modtaget et brev, hvori fangerne giver udtryk for de ønsker at indgå en dialog om levering af grønlandsk proviant til minen.

Alle præsentationer fra Dundas Titanium A/S til møderne blev forberedt som videopræsentationer sammen med høringsmaterialet og baggrundsmaterialet, der blev gjort tilgængelig på Naalakkersuisut.gl og Dundas Titanium's hjemmeside www.dundas.gl. Herforuden blev høringsperiodens længde forøget fra de normale 8 uger til 10 uger, som følge af, at det var blevet besluttet, at det ikke var muligt at gennemføre de sædvanlige offentlige høringsmøder på en hensigtsmæssig måde jf. råstoflovens § 87b, stk. 3.

Dundas Titanium A/S blev instrueret om Naalakkersuisuts beslutning herom.

Den offentlige høringsperiode startede d. 24. juni 2020 og sluttede den 2. september 2020. Repræsentanter fra Dundas Titanium og repræsentanter fra selskabets rådgivere deltog i samtlige interessentmøder.

II. Skriftlige høringsvar fremsendt vedrørende udkast til VSB-Redegørelsen

1. KONPAP Grønland

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Section or page changed in the SIA
1.1	<p>Vi har i flere år samarbejdet med Dundas Titanium omkring logistik og vareleverancer til Moriusaq og Ilulissat. Samarbejdet har vi oplevet som værende professionelt og absolut velstruktureret fra Deres side.</p> <p>Det vil glæde os at se projektet i drift samt fortsætte det gode og lokale samarbejde vi har med Dundas Titanium.</p>	Ingen bemærkninger.	Noteret.	Ingen.

2. FC Strømmen

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
2.1	Jeg følger med stor interesse projektet som jeg mener vil give hele regionen et stort og positivt løft. De mange nye arbejdspladser som projektet vil bidrage med, vil i sig selv være med til at skabe en positiv udvikling for området. En stor ny arbejdsplads vil også kunne bidrage med vækst i mange andre brancher, og hermed skabe endnu mere udvikling for hele regionen.	Dundas Titanium ønsker at skabe et projekt og arbejdsplads der kommer regionen til gavn og som vil være med til, at skabe udvikling i regionen. Kapitel 5 i VSB redegørelsen berører dette.	Noteret.	Ingen.

3. Ombudsmanden for Inatsisartut

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
3.1	Ombudsmanden for Inatsisartut afstår [i henhold til lovtekniske retningslinjer for Grønlands Selvstyre, udgivet af Formandens Departement i 2011 (pkt. 1.6.3)] fra at tage stilling til udarbejdelse af ny lovgivning, herunder det materielle indhold, medmindre forslaget vedrører ombudsmandens funktionelle eller materielle kompetence. Ombudsmanden for Inatsisartut afstår tilsvarende fra at tage stilling til høringer af en VSB-redegørelse og VVM-redegørelse om udnyttelsestilladelse.	Ingen bemærkninger.	Noteret.	Ingen.

4. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
4.1	<p>APNN har ved et høringsvar afgivet i marts 2019, i forbindelse med høringen af projektbeskrivelsen samt bemærkninger til VSB-processen, beskrevet hvilke forhold der var af særlig væsentlig karakter for APNN. Disse forhold omhandlede bl.a. hensynet til det omkringværende dyreliv, herunder havfugle, rensdyr og havpattedyr. Nogle af disse bemærkninger indgår i den til nærværende høringsanmodning medsendte VSB-redegørelse (s. 109-110) og det forventes derfor, at selskabet fortsat er opmærksom på disse forhold.</p>	<p>Omtalte bemærkning fra Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug fra Marts 2019 er taget i betragtning og inkorporeret i VSB redegørelsen og især i VVM redegørelsen. Dundas Titanium er opmærksomme på disse bemærkninger (se også VVM redegørelsen). Ellers ingen bemærkninger fra Dundas Titanium.</p>	<p>Jagt og fiskeri i forbindelse med mineprojektet vil ikke være tilladt uden jagttegn, fiskeegn og licens udstedt af de relevante grønlandske myndigheder.</p>	<p>I afsnit 5.2.5 indsat " ... og jagttegn"</p>

5. Greenland Oil Spill Response (GOSR)

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
5.1	GOSR bemærker afslutningsvis at uddannelse i oliespildsbekæmpelse kræver kontinuerlig opfølgning og gentagelse af diverse øvelser. Eksempelvis er en IMO Level 1 (First Responder) certificering kun gyldig i 3 år fra certificeringsdatoen.	DT vil i projektet tilse at der er en løbende opfølgning og vedligeholdelse af certificeringer og beredskaber. Både i form af beredskabsøvelser og i form af kontinuerlig vedligeholdelse og efteruddannelse af dets arbejdsstyrke.	Uddannelse af grønlandsk arbejdskraft i forbindelse med projektet vil blive reguleret i blandt andet bilag 3 i samarbejdsaftalen (IBA-en).	Side 57. For at præcisere dette yderligere indsættes følgende under 'Plan for Arbejds miljøledelse': "Løbende opfølgning og vedligeholdelse af certificeringer og beredskaber i form af øvelser og kontinuerlig vedligeholdelse og efteruddannelse"

6. Air Greenland (AG)

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
6.1	<p>Det er vores opfattelse at selskabet i høj grad formår at inddrage lokal arbejdskraft i deres arbejde og at det derfor er et aktiv for både nærmiljøet og samfundet generelt. For regionen vil det være et kæmpe aktiv at have minen i drift, da det vil sikre lokale arbejdspladser i en yderregion, hvor der er stort behov for dette.</p>	<p>Ingen kommentar.</p>	<p>Noteret.</p>	<p>Ingen.</p>
6.2	<p>I projekteringen fremgår det at Dundas Titanium planlægger at anlægge en landingsbane ved deres licensområde. Bliver denne landingsbane etableret, så den lever op til standarderne for en kommerciel lufthavn, da vil denne være med til at sikre en bedre stabilitet for lufttrafikken i regionen, da Air Greenland vil kunne anvende denne landingsbane som alternativ</p>	<p>I det omfang det er muligt og i henhold til lovgivning og regler for beflyvning vil DT være meget positiv omkring at lade landingsbanen i ilmenit projektet indgå som en alternativ/nød lufthavn. Landingsbanen projekteres til at skulle beflyves med DASH-8 maskiner som også beflyver Qaaanaaq.</p>	<p>Noteret.</p>	<p>Ingen.</p>

	lufthavn på vores ruteflyvninger til Qaanaaq.			
6.3	Der er et potentiale i at Dundas Titaniums flyvninger, såfremt selskabet vælger at lave en serviceaftale med Air Greenland, kan være med til at sikre en bedre forsyning til den nordlige region i Grønland. Dette skyldes at hvis ikke Dundas fylder maskinerne op vil man kunne planlægge at flyve via Qaanaaq og dermed have rutepassagerer med på flyvninger for Dundas Titanium.	I det omfang det er muligt og i henhold til lovgivning og regler for beflyvning vil DT være positiv omkring at lade overkapacitet på flyverne indgå i beflyvninger til Qaanaaq såfremt/når Qaanaaq bruges som mellemstation/hub for beflyvninger til minen (f.eks. i forbindelse med at lokal arbejdskraft fra Qaanaaq skal flyves til/fra minen).	Anvendelse af grønlandske virksomheder reguleres af råstoflovens § 18 , stk.2 smh.m § 78a, stk.2 samt af bestemmelser i den kommende samarbejdsaftale (IBA).	Ingen.

7. KTI Råstofskolen (KTIR)

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
7.1	<p>Da Qaanaaq området har en forholdsvis stor ledighed, er der her mulighed for ved en fælles indsats, at sørge for jobmuligheder i denne region efter beståede certificerede kurser i Råstofskolens regi.</p>	<p>Dundas Titanium er enig heri. Dundas Titanium ønsker at skabe et projekt og arbejdsplads der kommer regionen til gavn og som vil være med til, at skabe udvikling i regionen. Kapitel 5 i VSB redegørelsen berør dette.</p>	<p>Noteret.</p>	<p>Ingen.</p>
7.2	<p>Råstofskolen og Dundas Titanium startede en fælles indsat ved et offentligt borgermøde i Qaanaaq i marts 2019, hvor der blev orienteret om kursusmuligheder som certificeret maskinoperatør og jobmuligheder efter bestået kursus.</p> <p>Det første certificerede maskinkursus for Qaanaaq borgere blev iværksat med 1 uges maskinteori afholdt i Qaanaaq og 4 ugers maskinpraktik på Råstofskolen i Sisimiut blev afholdt i 2019.</p>	<p>I den udstrækning det er muligt, er det Dundas Titanium's intention at forsætte samarbejdet med Råstofskolen og andre parter omkring opgraderingen af den lokale arbejdsstyrke henover de næste faser af projektet frem mod egentlig produktion. Det vil bidrage til, at der er en større lokal arbejdsstyrke med de rette kvalifikationer og erfaringsgrundlag tilgængelig i produktionsfasen.</p>	<p>Noteret.</p>	<p>Ingen.</p>

	<p>Et certificeret maskinkursus blev igen planlagt til gennemførelse i foråret 2020, men grundet corona situationen blev dette i første omgang udskudt til afholdelse i efteråret. I samråd med Dundas Titanium blev det i april måned besluttet at kurset først skal gennemføres i 2021, da Dundas Titanium grundet corona situationen ikke var i stand til at starte større operationer i 2020, og der derfor ville gå for lang tid fra gennemført certificeret maskinkursus til en eventuel ansættelse.</p>			
7.3	<p>Råstofskolen håber og tror det tætte samarbejde med Dundas Titanium vil fortsætte, og at Råstofskolen løbende holdes orienteret om hvilke kursustyper der er behov for, for at sikre at størstedelen af Grønlandske ansættelser kommer lokalområdet til gode.</p> <p>Råstofskolen anbefaler at ledelsen fra Dundas Titanium besøger Råstofskolen i Sisimiut, for at blive opdateret på</p>	<p>Dundas Titanium er enig heri. Foruden den løbende dialog og igangværende samarbejdet med Råstofskolen, forventes både dialog og samarbejde at blive intensiveret op mod egentlig produktionen. Dundas Titanium vil tilse, at der indenfor nærmeste fremtid sker et besøg hos Råstofskolen i Sisimiut for at diskutere og planlægge yderligere samarbejde.</p>	<p>Samarbejde med grønlandske uddannelsesinstitutioner reguleres blandt andet i IBA-en herunder bilag 3.</p>	<p>Ingen.</p>

	mulighederne ved at bruge Råstofskolen som en tæt samarbejdspartner til fælles nytte.			
--	---	--	--	--

8. Skattestyrelsen / Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik (AA)

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
8.1	<p>Af materialet fremgår det, at der forventes offentlige indtægter i form af skatter til estimeret samlet værdi af 340 mio. kr. i projektets løbetid under det mest sandsynlige scenarium.</p> <p>Skattestyrelsen bemærker, at forudsætningen er en selskabsskat på 30% for den del af indtægter, som udgør selskabsskatterne, som er estimeret til ca. 193 mio. kr. samlet for projektets levetid. Selskabsskatterne er nu 25%, hvilket naturligvis reducerer government take for projektet ift. analysen.</p>	<p>Det er korrekt at forudsætningen omkring en selskabsskat på 30% og den beregnede estimerede samlede værdi af selskabsskat prædaterer ændringen af grønlandsk selskabsskat til 25% pr. 1. januar 2020. De af Skattestyrelsen omtalte 340 mio. DKK er i VSB angivet ikke afrundet som værende 346,6 mio. DKK (VSB afsnit 5.5.1, tabel 5.14). De 346.6 mio. DKK dækker over 153,5 mio. fra produktionsskat (royalties) og 193,1 mio. DKK fra selskabsskat. VSB studiet vil blive opdateret med den korrekte aktuelle selskabsskatprocent på 25%. Den estimerede samlede selskabsskat vil herved falde til ca. 155,2 mio. DKK over projektets løbetid. Hvorved den samlede selskabsskat og produktionsskat bliver 308,7 mio. DKK over hele projektets levetid.</p>	<p>Departementet for Mineralske Råstoffer beder venligst selskabet om at opdatere udkastet til VSB-redegørelsen på baggrund af Skattestyrelsens afgivne høringssvar.</p>	<p>Side 67. Sætningen "Selskabsskatteprocenten er på 30 %." ændres til "Selskabsskatteprocenten er på 25 %."</p> <p>Yderlig, i tabel 5.14 ændres beregnede beløb for selskabsskat ved 10 års drift til 155,2 mio. (fra 193,1 mio.). Beregnet beløb for 15 års drift fjernes fra tabellen da lønsomhedsstudiet og øvrig VSB-rapport er fokuseret på 10 års drift.</p> <p>Side 4. Sætningen i afsnit 1.1 "De offentlige indtægter forventes at beløbe sig til mindst</p>

				<p><i>DKK 592 mio. brutto over en tiårig driftsperiode.” ændres de 529 mio. til 491 mio. Reduceringen er med baggrund i den ændrede selskabsskat fra 30% til 25%.</i></p> <p>Side 18. Selskabsskat og produktionsafgift ændres fra DKK 346,6 mio til 308,7 mio.</p> <p>Side 39. I tabellen under 5.5.1 ændres 30% til 25%.</p>
8.2	<p>Skattestyrelsen noterer yderligere, at det ikke tydeligt fremgår, hvorvidt selskabets mulighed til at fremføre underskud fra tidligere projektfaser, indgår i beregningsgrundlaget. Skattestyrelsens seneste oplysninger angiver, at selskabet har mulighed for at fremføre et betragteligt skattemæssigt underskud.</p>	<p>Dundas Titanium kan oplyse, at selskabet har taget fremføring af underskud fra tidligere projektfaser (efterforskningsfasen) i betragtning og projektets foreløbige lønsomhedsstudie tager også hensyn til dette.</p> <p>Det foreløbige lønsomhedsstudie, som også indeholder en økonomisk beregning på projektet og herunder også fremføring af underskud fra tidligere udvikling faser af projektet, er også blevet afleveret til myndighederne for deres interne gennemgang og er også fundet, af myndighedernes</p>	Noteret.	Ingen.

		udpegede certificerede rådgiver, at være retvisende og acceptabel.		
8.3	Skattestyrelsen gør opmærksom på, at underleverandører i projektet har pligt til at grønlandsk CVR-registrering. Skattestyrelsen gør opmærksom på, at "alle udenlandske virksomheder, der driver aktivitet i Grønland i henhold til tilladelser og koncessioner og lignende, samt virksomheder, der erhverver indkomst knyttet til sådanne tilladelser og koncessioner og lignende, skal være registreret i CVR", jf. tekstanmærkning til formålsskonto 24.10 Direkte skatter, nr. 3 i Finanslov for 2020	Noteret.	Skattestyrelsens bemærkninger er noteret og vil indgå i udformningen af de IBA-en fastsatte vilkår for anvendelse af underleverandører	Ingen.

9. Departementet for Finanser

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
9.1	Ingen bemærkninger til høringen	Ingen kommentar.	Noteret.	Ingen.

10. Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
10.1	<p>Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet har i sin vurdering særligt haft fokus på de samfundsmæssige konsekvenser af gennemførelsen af projektet.</p> <p>Vi kan med tilfredshed konstatere, at der er udarbejdet detaljerede og grundige undersøgelser af de samfundsmæssige konsekvenser, bl.a. ved brug af eksterne konsulenter.</p> <p>Med tilfredshed kan vi konstatere, at der skabes jobmuligheder for grønlandere, med op til 270 beskæftigede gennem anlægsfasen og ca. 175 beskæftigede i driftsfasen.</p> <p>Det vil skabe muligheder for opkvalificering og opgradering af færdigheder for grønlandske</p>	<p>Tal for beskæftigelse er korrekte. Det estimeres at ca. 50% af arbejdsstyrken i den fremtidige produktion kan varetages af ufaglærte, 40% af arbejdsstyrken med faglærte kvalifikationer og ca. 10% af arbejdsstyrken med længerevarende uddannelse.</p> <p>Det er dog vigtig at påpege, at der her er tale om estimerer og at det foreløbige lønsomhedsstudie, som omfatter alle aspekter af projektet vil danne udgangspunkt for endelig studier, detaljeret planlægning og design af hele projektet, konstruktionen af minen og driften. De endelige studier vil også kigge på om der er forhold der kan optimeres. Herved kan nøgletal også ændre sig.</p>	<p>Målet er, at sikre en så stor del af projektets stillinger bliver besat med grønlandsk arbejdskraft. Målsætninger, initiativer og tiltag for at nå dette vil blive reguleret i samarbejdsaftalen (IBA-en), herunder bilag 2 og bilag 3 til IBA-en. Løbende evaluering af indfrielse af målsætningerne og gennemførelse af initiativer giver mulighed for at justere IBA-en i overensstemmelse med udviklingen af de økonomiske konjunkturer, projektets rekrutteringstiltag samt den tilgængelige arbejdskraft i Grønland</p>	Ingen.

	<p>arbejdere og studerende og give mulighed for at opbygge erfaring fra mineindustrien.</p> <p>Cirka 50 procent af jobbene kan udføres af personer uden formel uddannelse.</p> <p>Da projektet ikke er beliggende i beboet område, vil projektet ikke direkte påvirke den lokale befolkning udover dem, der opnår beskæftigelse ved projektet.</p>			
--	--	--	--	--

11. Royal Arctic Line (RAL)

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
11.1	<p>Såfremt det miljømæssigt er muligt at etablere et produktionsanlæg er RAL ikke i tvivl om den samfundsmæssige gevinst det vil give for det nordlige Grønland at kunne etablere arbejdspladser i Moriusaq for flere hundrede mennesker og skabe job til underleverandører som RAL og Air Greenland, som leverandører af infrastruktur under etablering af projektet og som forsyningslinje til projektet og minen når produktionen en gang er i drift.</p> <p>Hvis projektet realiseres vil det betyde en konsolidering af leveringsmuligheder til Qaanaaq området og på sigt skabe mulighed for flere anløb end blot de 2 årlige der pt er på sejlplanen.</p> <p>Da projektet ikke er beliggende i beboet område, vil projektet</p>	<p>Ingen kommentarer; Dundas Titanium er enige i de betragtninger som RAL præsenterer.</p>	<p>Vurdering af påvirkninger på de samfundsmæssige forhold (VSB-redegørelsen), herunder den lokale befolkning, er udarbejdet i henhold til råstoflovens bestemmelser herom og i henhold til "Vejledning vedrørende mineralprojekter om processen og udarbejdelse af VSB rapporten – April 2016"</p>	<p>Ingen.</p>

	ikke direkte påvirke den lokale befolkning udover dem, der opnår beskæftigelse ved projektet.			
--	---	--	--	--

12. PRO-Trans A/S

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
12.1	Vi er ikke i tvivl om, at såfremt det miljømæssigt er forsvarligt at etablere et procesanlæg i Moriusaq, så vil det på sigt være samfundsmæssig gevinst for hele Grønland og ikke mindst det nordlige Grønland.	Ingen kommentarer; Dundas Titanium er enige i de betragtninger som PRO-trans A/S præsenterer.	Noteret.	Ingen.

13. Grønlands Erhverv

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
13.1	Grønlands Erhverv har haft dokumentationen til ovenstående ansøgning i høring og har ingen kommentarer, og ser frem til endnu en aktiv mine i Grønland.	Ingen kommentar.	Noteret.	Ingen.

III. Spørgsmål fra offentlige høringsmøder relateret til VSB-redegørelsen

Ilulissat 29. juli: GE og SIKs lokalforeninger i Ilulissat

14. Beskæftigelse & kompetencer

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
14.1	Vedrører lokale kompetencer i forhold til brug af lokal arbejdskraft som skal være en del af projektet og som jo er godt for den lokale økonomi og ren makroøkonomisk her i Grønland. Som jeg ser det, er der mange vigtige arbejdspladser i projektet, men det vil kræve længere tid for at opbygge den menneskelige kapital som der skal til. Hvordan forventer I at løse det og hvordan forventer I evt. bibeholde kompetencerne i landet, så vi kan gribe nye muligheder fremadrettet og at det ikke bare forsvinder så snart projektet er slut?	Dundas Titanium's målsætning er at ansætte så mange lokale medarbejdere som muligt. Det er selvfølgelig vigtigt, at medarbejderne har de rette kvalifikationer og erfaringer. Vi har allerede indgået et samarbejde med Råstofskolen i Sisimiut omkring opkvalificering af tilgængelig lokal arbejdskraft således at der bliver en større arbejdsstyrke tilgængelig med de rette kvalifikationer. Derudover har vi et indledende samarbejde med Inuili, der ikke er konkretiseret endnu, men med henblik på at få uddannet nogle køkkenassistenter og rengøringsassistenter. Vi er meget indstillet på at videreføre og udbygge samarbejdet omkring at opkvalificere den lokale arbejdsstyrke, så vi kan få så mange lokale ansatte som muligt. Vi har også andre tiltage i støbeskeen i forhold til at opkvalificere den lokale arbejdsstyrke. Nogle af disse tiltag kigger på hvordan de ældste klassetrin i folkeskolen kan gøres interesseret i at opnå kvalifikationer som vil gøre dem interessante for mine-, mineral- og entreprenør-branchen. Disse tiltag vil også indgå i	Spørgsmål vedr. uddannelse og træning af grønlandske medarbejdere i kompetencer til at kunne bestride stillinger i mineprojektet vil blive adresseret i bilag 3 i samarbejdsaftalen (IBA).	Ingen.

		<p>IBA forhandlingerne og formodentlig være en del af den endelige IBA aftale der indgås for projektet.</p> <p>Mange af de kvalifikationer der efterspørges i minen ved Moriusaq vil være kvalifikationer som også efterspørges indenfor entreprenør-, anlægs- og byggebranchen. Så når minen engang lukker vil de opbyggede kvalifikationer blandt vores lokale medarbejdere ikke kun være interessante for andre miner, de vil også være interessante for andre brancher som efterspørger de samme kvalifikationer.</p>		
--	--	---	--	--

15. Brug af infrastrukturen der bliver etableret af Dundas Titanium

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
15.1	Kan lokalbefolkningen benytte sig af landingsbanen?	<p>I forbindelse med beflyvninger til minen undersøges det om evt. ledige sæder på flyvningerne kan tilbydes til civile personer. Dette vil nok især komme på tale, hvis der er beflyvninger som lander i Qaanaaq for at hente ansatte til minen her, inden at der flyves til minen. Beflyvninger til Qaanaaq skulle herved forøges på alle tidspunkter af året.</p> <p>Da der ikke er tale om at åbne en kommerciel lufthavn, vil det sandsynligvis ikke være muligt, at gøre landingsbanen tilgængelig som et egentlig stop, hvor civile personer kan stige på eller af flyverne som lander ved minen.</p> <p>Landingsbanen vil selvfølgelig også, i henhold til lovgivning herom, indgå som nød-/alternativ-landingsbane såfremt der er behov for dette.</p> <p>Ovenstående vil selvfølgelig være under forudsætning af at lovgivningerne på dette område tillader det.</p>	En eventuel påvirkning af infrastrukturen i lokalområdet vil blandt andet blive adresseret i bilag 5 i samarbejdsaftalen (IBA-en).	Ingen.
15.2	Kan lokalbefolkningen benytte sig af at de får friske varer? – Måske også om vinteren?	Den mertransport med skibe og mer-beflyvning som projektet sandsynligvis vil afstedkomme til regionen kan muligvis give anledning til, at der vil være en større og mere stabil leverance af friske varer, som også kan komme lokalbefolkningen til	Myndighederne finder det kun positivt, hvis vareudbuddet kan blive øget i Nordgrønland om vinteren. Samtidig er myndighederne også opmærksomme på, at mineprojektet ikke må få en negativ påvirkning på	Ingen.

		gode. Det ligger dog udenfor Dundas Titanium område at tage ansvar for dette; men det kan sagtens være en indirekte afledt effekt af minen. Der vil være leverance af fødevarer til minen.	vareudbuddet ved eksempelvis, at mineselskabet tømmer "hylderne i den lokale" i Pilersuisoq, således at der opstår udfordringer med vareforsyningen i Nordgrønland.	
15.3	De bulkcarrier og andre skibe med isbrydningskapacitet der anløber projektet; vil de have nogen effekt på infrastrukturen i regionen?	Nej, bulk carrier (tør-last) skibene vil ikke kunne bruges til andre opgaver end transport af ilmenit. Skibene vil være is-klassificeret men kun anløbe projektet i perioden hvor der er is-frit og kan som sådan ikke bruges til isbrydningsopgaver. De forsyningskibe der anløber projektet med f.eks. brændstof, gods og andre forsyninger vil selvfølgelig give anledning til mertrafik til regionen som måske også kan afstedkomme flere transportmuligheder for andre anløbssteder i regionen.	I henhold til samarbejdsaftalen vil selskabet skulle varsle, hvis skibe anløber i måneder, hvor havet ud for Moriusaq er frosset til og bliver brugt af fangerne på hundeslæde.	Ingen.

16. Grønlandske underleverandører & tilgængelig arbejdskraft

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
16.1	Kan Grønlandske underleverandører byde ind på del-opgaver/underopgaver i forbindelse med etableringen af infrastrukturen i projektet i anlægsfasen?	Ja – meget gerne. Det ligger os meget på sinde at skabe muligheder for, at grønlandske firmaer kan byde ind på delopgaver som underleverandører hvor det er muligt. Dette vil også blive behandlet under den IBA forhandling og efterfølgende IBA aftale, som vi indgår for projektet. Der vil være flere opgaver hvor det kan være relevant. Selvfølgelig skal pris, kompetencer og muligheder for at løfte delopgaver også tages i betragtning – men vi er overbevist om, at der vil være flere hoved- eller underopgaver hvor grønlandske selskaber kan byde ind som leverandører. Vi har rigtig god erfaring med brugen af grønlandske underleverandører og synes det er vigtigt at bruge lokal ekspertise til at løse opgaverne.	Betingelserne for brug af Grønlandske virksomheder følger af råstoflovens § 18, stk. 2 samt bilag 3 i IBA-en.	Ingen.
16.2	Hvordan vil det fungere udbudet af opgaver til underleverandører – skal Dundas Titanium spørge grønlandske firmaer først?	Dels vil der være almindelig udbud af opgaver på projektet, dels vil vi indgå i dialoger med hovedleverandører på nogle af opgaverne og stille krav om, at de gør brug af lokale leverandører, hvor det er muligt. Dundas Titanium vil følge alle regler om udbud, herunder også udbud af kontrakter, og indkøb af varer i henhold til lovgivningen. Ifølge Råstofloven skal grønlandske virksomheder, i den udstrækning det er muligt under hensyntagen til, at de har de rette kompetencer og er konkurrencedygtige,	Betingelserne for brug af Grønlandske virksomheder følger af råstoflovens § 18, stk. 2 samt bilag 3 i IBA-en.	Ingen.

		benyttes under både anlægs- og produktionsfasen. Dette vil også blive behandlet under den IBA forhandling og efterfølgende IBA aftale, som vi indgår for projektet.		
16.3	Der er også et aspekt omkring forvridning og overophedning – hvad sker der hvis Dundas Titanium kommer og skal bruge 100 tømre derude og så snupper de dem fra lokale entreprenørvirksomheder. Det er er vi hellere ikke interesseret i.	Vi kommer ikke til at ansætte 100 håndværkere i projektet. Under anlægsfasen vil der være et behov for håndværkere – men vi vil ikke ansætte disse i Dundas Titanium. Der vil i stedet være tale om, at vi lægger hoved- eller undergaver i udbud til Grønlandske firmaer og disse firmaer kan så byde ind på opgaven med deres eksisterende ansatte. Vi har ikke i sinde at gå ind og virke konkurrenceforvridende i forhold til lønforhold. Vi vil overholde overenskomster og ellers lægge os op af lønniveauet i samfundet omkring os. Forholdet omkring overophedning bliver også vurderet i IBA aftalen som indgås på projektet.	Målsætningerne om anvendelse af lokal arbejdskraft vil løbende kunne evalueres i takt med de økonomisk konjunkturer. Der er et frit arbejdsmarked, hvilket betyder, at arbejdstagerne ikke er tvunget til at arbejde et bestemt geografisk sted eller hos en bestemt virksomhed.	Ingen.

17. Placering & Transport

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
17.1	Projektet ligger meget afsides i Grønland, men i forhold til verden så ligger det nærmest i centrum. Har det nogen fordele? Jeg tænker på de nye sejl-ruter i arktisk.	Projektet ligger godt placeret i forhold til markederne i Nordamerika og Europa. Med åbningen af evt. sejlruiter i arktisk, evt. især når der bliver mere regelmæssig sejlads via nordvest passagen nord om Canada, vil projektet også ligge centralt i forhold Sydøstasien. Distancen for sejladsen er dog ikke afgørende – når først ilmenitten er lastet ombord i en større tør-last bulk-carrier, er nogle flere dages sejlads for at nå bestemmelsesstedet ikke det mest afgørende.	Noteret.	Ingen.

18. Efterbehandling af ilmenitten

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
18.1	<p>Mht. ilmenitten som man sælger og eksporterer ud af landet. Hvor meget efterbehandling kræves der før du har de produceret titanium fra ilmenitten? Ilmenitten bliver sikkert brugt i mange forskellige sammenhænge, men hvor meget skal der efterbehandles på det?</p>	<p>Ilmenit er et mineral der indeholder titanium og jern. For at udskille titanium og jern fra ilmenitten skal det smeltes i store industrielle højojne ved meget høje temperaturer mellem 1600-1700°C. I processen tilføres der også kul som fluksmiddel. Processerne er meget specialiserede. Højojnene udgør store og komplekse industrielle komplekser. Ved de høje temperaturer smelter ilmenitten og det er så muligt at udtrække henholdsvis titanium og jern. Det er en meget energikrævende proces at opnå de høje temperaturer og der kræves megen og billige elektricitet for at det kan lade sig gøre. Højojnene ejes og drives af aftagerne af ilmenitten fra Dundas Titanium minen.</p> <p>En anden ting er at man ofte ser, at ilmenit i én forekomst bliver blandet med ilmenit fra en anden forekomst for at give den bedst mulige kvalitet på det titanium der produceres. Så mange gange ser man, at aftagerne af Ilmenit køber ind forskellige steder for at kunne få lavet bedst mulige titanium-produkt i sidste ende.</p> <p>Efterbehandlingen i højovn-komplekserne er også beskrevet i en baggrundsrapport, som er vedlagt høringsmaterialet på vores hjemmeside</p>	<p>Spørgsmålet om forarbejdning af mineraler i Grønland reguleres i henhold til råstoflovens § 18, stk. 3, der har følgende ordlyd: <i>" I en tilladelse efter § 16 kan det fastsættes, i hvilket omfang rettighedshaveren skal forarbejde udnyttede mineralske råstoffer i Grønland. Forarbejdning kan dog ske uden for Grønland, hvis forarbejdning i Grønland vil medføre væsentligt større omkostninger eller ulemper."</i></p>	<p>Ingen.</p>

		https://dundas.gl/social-impact-assessment/social-impact-assessment-studies/ (baggrundsrapporten fra 2019 med titlen: Bluejay Mining Technical Report: Assessment of Titanium Slag production complex in Greenland within the Dundas Ilmenite Project. Bluejay Mining PLC.)		
--	--	--	--	--

19. Brændstof

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
19.1	Hvordan har I tænkt jer at løse opgaven med brændstof til projektet? Er det noget tankanlæg? Har I tænkt jer at bruge PolarOil?	Der vil være en årlig leverance af brændstof til minen. Det vil blive oplagret i et tankanlæg som bliver etableret ved minen. Vi har ikke på nuværende tidspunkt lagt os fast på enkelte virksomheder som leverandører af ydelser eller varer, herunder brændstof, til minen. Opgaverne vil blive sendt i udbud og der vil selvfølgelig blive lagt vægt på erfaringer og kompetencer i forhold til at løse opgaverne når firmaerne vælges.	Projektets indløb af varer og forsyninger til gavn for grønlandske virksomheder vil blive adresseret i bilag 4 i IBA-en.	Ingen.

20. Rentabiliteten i projektet

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
20.1	<p>Jeg ved at vi har snakket lidt om det, men måske andre gerne vil høre det. Coronakrisen har så vidt jeg har kunnet se påvirket efterspørgslen på titanium som jo er det primære råstof som skal udvikles fra produktionen/aktiviteterne i projektet. Forventer man heraf en nedgang i priserne på kort sigt? Hvordan det ville påvirke omsætningen i projektet og dermed rentabiliteten?</p>	<p>Prisen på ilmenit – og prisen på titanium – har været stabil under Coronakrisen. Vi forventer ikke en nedgang i prisen på ilmenit eller titanium på kort sigt. Globalt er der nogle mere marginale ilmenit/titanium projekter, som vil være påvirket negativt af krisen – og dette kunne give anledning til, at prisen faktisk vil stige lidt. Prisændringer vil selvfølgelig ændre rentabiliteten i projektet i positiv eller negativ retning. Indtil videre holder de priser vi ser i markedet, sig indenfor det noget konservative pris-fastsættelse på produktet som vi har brugt i vores foreløbige lønsomhedsstudie som danner baggrund for vores vurdering af projektets rentabilitet.</p>	Noteret.	Ingen.
20.2	<p>Hvordan har forudsætningerne så har ændret sig nu hvor der er en verdensomspændende nedgang i efterspørgslen på titanium [grundet Coronakrisen]?. Der er eksempelvis flyindustrien - de producerer jo ikke så mange fly.</p>	<p>Der har ikke været en nedgang i efterspørgslen efter titanium – og ilmenit - som følge af Coronakrisen. Cirka 95% af verdens produktion af titanium bruges som farve-pigment – så titanium til fly-industrien udgør kun en meget lille del af markedet for titanium. Faktisk har Coronakrisen afstedkommet at der har været en forøget forespørgsel på maling hvori titanium indgår som farvepigment.</p>	Noteret.	Ingen.

21. Kontrol med produktionsmængde & royalties

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
21.1	<p>I forhold til den grønlandske stats økonomiske interesser. Som jeg forstår det er der royalties på ilmenitten på 2½ procent. Men hvordan kan vi som stat sikre hvad vi får af royalties eftersom bearbejdelsen af ilmenitten sker i udlandet? Renheden i ilmenitten som bliver produceret har vel også en enorm stor indflydelse på omsætningen der forventes og dermed også de skatteindtægter vi skal have igennem royalties. Hvordan kan vi sikre os, at I ikke bare siger og fortæller os noget og så der reelt noget at andet der sker?</p>	<p>Produktet der bliver produceret og solgt som et produkt fra minen er ilmenit. Der ligger ingen produktion af ilmenit i udlandet – dette vil forgå i Grønland. Det er korrekt at royalties på ilmenit er 2.5%. Dundas Titanium A/S er et grønlandsk indregistreret firma og skal følge grønlandske regnskabsregler og skatteregler ligesom alle andre grønlandske firmaer. Som en del af disse regnskaber vil også indtægt fra salg af ilmenitten fremgå. Dundas Titanium påberegner også, at der vil være en kontrol med hvor meget ilmenit der produceres og afskibes til køber af produktet. Myndighederne vil formodentlig forestå denne kontrol og få adgang til regnskaber – herigennem kan det også sikres hvor meget der skal betales i royalties. I forbindelse med alle afskibninger skal der også laves officielle lastmanifeste som redegør for mængden der udskibes.</p> <p>En videreforarbejdning af ilmenitten og udskillelse af titanium sker ved køberne af ilmenitten i udlandet. Da ilmenitten er solgt til disse er ejerskabet af dette også skiftet til virksomheden i udlandet og vil ikke have betydning for royalties.</p>	<p>Myndighederne fører kontrol i henhold til de regler der følger af råstofloven.</p>	<p>Ingen.</p>

21.2	Hvor kommer instanserne/folkene der skal lave kontrollen fra?	Det er myndighederne der bestemmer hvilke instanser/virksomheder der skal lave kontrollen.	Myndighederne, herunder myndighedernes assisterende eksperter.	Ingen.
------	---	--	--	--------

22. Finansieringen af projektet

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
22.1	Har man finansiering til det her? Er det klar til at køre?	Finansieringen til at anlægge minen og sætte den i produktion kan først endelige opnås når der er opnået en udnyttelsestilladelse på projektet. Dundas Titanium har, igennem dets moderselskab Bluejay Mining plc, været i en tidlig kontakt med flere finansielle institutioner vedr. finansiering og er optimistiske omkring opnåelse af finansiering til etableringen af minen. Først når finansieringen er på plads er det muligt at starte anlægsfasen op.	Noteret.	Ingen.

Qaanaaq 28. juli: Medlemmer af Lokaludvalget i Qaanaaq

23. Er der undersøgt for evt. forurening fra B-52 bombefly ulykken?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
23.1	I forbindelse med den ulykke der var med et amerikansk B-52 bombefly. Er forurening herfra blevet undersøgt?	<p>I forbindelse med studierne der danner baggrund for Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) redegørelsen blev der også lavet undersøgelser om evt. forurening fra ulykken med det amerikanske B-52 bombefly i 1968. Der er tidligere lavet en række undersøgelser af dette – og den nye undersøgelse kunne, samstemmende med de tidligere undersøgelser, konkludere at der ikke kan erkendes nogen forurening fra B-52 bombefly på projektområdet, ved og omkring Moriusaq.</p> <p>Rapporten er tilgængelig på vores hjemmeside som baggrundsrapport for VVM- og VSB-redegørelsen (se https://dundas.gl/files/sia/sia40.pdf)</p>	<p>Myndighederne har gennem en årrække gennemført mange undersøgelser vedr. denne eventuelle forureninger. En del af undersøgelserne kan findes på følgende link: https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Sundhed/Avanersuaq</p> <p>Der er refereret til den af Dundas Titanium udarbejdede undersøgelse i VSB-redegørelsen i afsnit 5.2.5 i VSB-redegørelsen på følgende måde: <i>”Denne bekymring har været vurderet i en række undersøgelser, og der er ikke fundet risici i Moriusaq området. I 2019 udførte DTU en ny undersøgelse i forbindelse med Ilmenit-projektet (undersøgelsen er vedlagt som bilag til VVM'en). I undersøgelsen blev der ikke fundet indikationer på, at der er en sundhedsrisiko forbundet med at arbejde på projektet. Undersøgelsen konkluderer: 'Ud fra resultaterne og tidligere fund i området er det ikke relevant at udføre omfattende monitoring under de foreslåede aktiviteter.'</i></p>	Ingen.

24. Brug af Moriusaq ved gennemrejse

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
24.1	<p>Moriusaq bliver brugt som opholdssted/overnatningssted i forbindelse med gennemrejse igennem regionen. Hvordan vil man sikre at der også vil være den mulighed i fremtiden?</p>	<p>Dundas Titanium A/S vil give mulighed for at overnatte i forbindelse med gennemrejse gennem regionen, enten i minens faciliteter eller i renoverede huse, der er flyttet fra Moriusaq, eller i nye huse/overnatningsfaciliteter der bygges til formålet.</p> <p>Det overvejes yderligere om der kan etableres en mulighed for at der kan købes et måltid i minens kantine i forbindelse med gennemrejse. Der vil også blive etableret sikre opankringspladser for både der er på gennemrejse. Yderligere vil der igennem minens infrastruktur være muligt at tilgå mobiltelefon dækning. Desuden vil minen også have et nødtelefonnummer som der altid kan ringes til såfremt der opstår nødsituationer i nærheden af minen i forbindelse med gennemrejse.</p> <p>Der vil være begrænset adgang til de dele af tilladelsesområdet, hvor selskabet arbejder, og personer, der vil lægge til land med deres både inden for tilladelsesområdet, vil skulle kontakte mineselskabet.</p> <p>Når minen lukkes ned vil det, med baggrund i den nedlukningsforhandling og nedlukningsplan der skal</p>	<p>Spørgsmålet vil ligeledes blive adresseret i bilag 5 til IBA-en (samarbejdsaftalen).</p>	<p>Ingen.</p>

		<p>etableres for minen, blive foreslået at der efterlades en række overnatningsfaciliteter som også kan bruges efter at minen er forladt. Disse faciliteter er til brug for gennemrejse – sådan som det også foregår i dag. Dog, såfremt der er brug for længerevarende overnatninger i forbindelse med dårligt vejr, da vil dette selvfølgelig være muligt.</p> <p>[Se også Høringskommentar nr. 30 – fra høringssmødet i Qaanaaq 28. juli: GE, SIKs lokalforeninger & Majoriaq samt repræsentanter for fangere og fiskere i Qaanaaq]</p>		
24.2	Med hensyn til fangernes sammenslutning har vi fremlagt ønske om, at der skulle etableres et hus for dem.	Se svar til Høringskommentar Nr. 24.1 og Nr. 30.	Spørgsmålet vedr. etablering af overnatningsmuligheder som erstatningsmulighed for de eksisterende vil blive adresseret i IBA-en, herunder bilag 5.	Ingen.

25. Husene i Moriusaq

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
25.1	<p>Husene i den forladte bygd Moriusaq vil blive fjernet. Gælder dette for alle husene og har ejerne fået besked herom og hvilke aftaler/arrangementer har man lavet omkring dette?</p>	<p>Ja; Dundas Titanium ønsker, at alle husene i Moriusaq bliver fjernet. Det vil blive undersøgt om enkelte af husene/bygningerne som er i bedre stand vil kunne flyttes til et andet sted i nærheden af minen. Den forladte Moriusaq by ligger ovenpå sand, som har et meget højt indhold af ilmenit. Dette sand indgår som en vigtig del af det sand som skal opgraves. Desuden vil der være trafik med tunge køretøjer og et etableret vejnet som bruges af minen. Dette vejnet vil også gå igennem området, hvor husene ligger.</p> <p>Der er lavet et stort arbejde sammen med Avanaata Kommune om at klarlægge hvem der ejer de forskellige huse i Moriusaq. Dundas Titanium har allerede købt flere af husene og håber også, at der kan indgås rimelige aftaler med ejerne af de resterende huse. Hvis der tildeles en udnyttelsestilladelse vil arbejdet med at opkøbe de sidste huse blive genoptaget af Dundas Titanium. Erhvervelsen af husene vil ske med baggrund af en vurdering af en rimelig markedsværdi. Hvis ejerne og Dundas Titanium A/S ikke kan nå frem til en gensidig aftale, kan ekspropriation, i henhold til Råstofloven §93, blive en løsning. En sådan eventuel ekspropriation skal foretages af myndighederne. Myndighederne</p>	<p>Spørgsmålet omkring eventuel fjernelse af husene vil blive adresseret når projektets udvikling nødvendiggør en stillingtagen til dette spørgsmål.</p> <p>Ekspropriation kan kun finde sted hvis almenvellet kræver det, i henhold til lov og mod fuldstændig erstatning. En eventuel ekspropriationsforretning vil i givet fald skulle udføres i henhold til blandt andet følgende bestemmelser/regler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Råstofloven 2. Landstingslov nr. 25 af 30. oktober 1992 om ekspropriation 3. Grundlovens § 73 	<p>s. 91. Opdaterede sætning, 2. afsnit, på side 91: ”<i>Erhvervelse af bygningerne vil ske på grundlag af deres værdi. Hvis ejerne og Dundas Titanium A/S ikke kan nå frem til en aftale, vil mulighederne for at nå en løsning igennem gemmeførelse af en ekspropriationsforretning blive undersøgt. En eventuel ekspropriation skal foretages af myndighederne.</i>” Der tilføjes desuden til slutningen afsætningen ” ... i henhold til § 93 i Råstofloven.”</p>

		<p>er gjort bekendt med hvilke huse der er købt og hvilke huse der stadig mangler at blive købt.</p> <p>[Se også Høringskommentar nr. 29 – fra høringsmødet i Qaanaaq 28. juli: GE, SIKs lokalforeninger & Majoriaq samt repræsentanter for fangere og fiskere i Qaanaaq]</p>		
--	--	---	--	--

26. Køb af brændstof ved minen

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
26.1	Vil det være muligt, at man vil kunne købe brændstof ved minen?	Dundas Titanium vil undersøge om lovgivningen og myndighederne vil give mulighed for dette. Som udgangspunkt er Dundas Titanium positivt indstillet, såfremt at køb af brændstof og optankningen af både sker i forbindelse med gennemrejse igennem regionen. Dundas Titanium kan ikke tilbyde en daglig optankning af brændstof til privat personer som ønsker at operere i regionen.	Noteret.	Ingen.

27. Brug af lokal og uddannelse af lokal arbejdskraft

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
27.1	<p>Det er vores ønske, at arbejdskraften og andet på stedet, primært skal dækkes af de fastboende i landet, helst af så mange som muligt fra Avannersuaq og Avannaata Kommunia</p>	<p>Det er også i Dundas Titanium A/S' interesse at så stor en del af arbejdsstyrken kommer fra de omkringliggende byer, bygder og kommuner. Dette er billigere end at skulle få arbejdskraft længere væk. Dog kan man ikke være sikker på, at der er nok arbejdskraft tilgængeligt lokalt med de rette kvalifikationer og erfaringer. Uddannelses- og træningsinitiativer skal være med til at forøge den tilgængelige potentielle arbejdsstyrke – men selv med disse initiativer er det ikke sikkert at der er nok arbejdskraft tilgængeligt lokalt.</p> <p>Se også Høringskommentar nr. 14.1 og nr. 38.1.</p>	<p>Brugen af lokal arbejdskraft vil blive adresseret i IBA-en (samarbejdsaftalen).</p>	<p>Ingen.</p>
27.2	<p>Der har været afholdt kurser gennem Majoriaq omkring kørsel med tungt udstyr, og vi håber man vil gøre god brug af dem, siden der afholdes kurser løbende. Vi håber dette vil fortsætte.</p>	<p>Dundas Titanium A/S har også til hensigt at forsætte samarbejdet med grønlandske uddannelsesinstitutioner omkring uddannelses og træning til grønlandske arbejdere således at de opnår de kvalifikationer som der vil være brug for i minen.</p>	<p>Uddannelsesinitiativer og træningsinitiativer med henblik på at øge den lokale beskæftigelsesandel vil blive adresseret i IBA-en, herunder dennes bilag 3.</p>	

Qaanaaq 28. juli: GE, SIKs lokalforeninger & Majoriaq samt repræsentanter for fangere og fiskere i Qaanaaq

28. Hvornår starter minen?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
28.1	Hvornår er Dundas Titanium klar på starte minen?	Når udnyttelsestilladelsen er givet til projektet skal der først rejses de finansielle midler til at etablere minen ved Moriusaq. Parallelt med dette skal aftaler omkring aftagning af ilmenit koncentrat produceret fra minen også indgås med køber af ilmenit. Herforuden skal der også laves et optimeringsstudie i forhold til infrastruktur og processer der sker i minen for at sikre at disse er de bedste og mest økonomiske rentable processer for projektet. Endelig skal der laves detaljeret planlægning, ingeniør-tegninger og designs af infrastrukturen og anlæggene i minen. Endelig skal aktivitetsplaner for anlægsfasen og monitoringsprogrammer mv. aftales og godkendes af myndighederne. Herefter kan en anlægsfase påbegyndes. Anlægsfasen er foreløbigt estimeret at tage 18-24 måneder. Det betyder at en fuld produktion i minen tidligst kan ske om cirka 2 år.	Noteret.	Ingen.

29. Husene i Moriusaq

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
29.1	<p>Hvad med de huse som er ejet af private? [red: i Moriusaq] Nogle er ejet af folk, der bor her [red: i Qaanaaq], nogle er gået i arv fra dem som har boet der tidligere, hvad skal der gøres med dem?</p>	<p>Den forladte Moriusaq by ligger ovenpå sand, som har et meget højt indhold af ilmenit derfor ønsker Dundas Titanium at fjerne husene. Dette sand indgår som en vigtig del af det sand som skal opgraves. Desuden vil der være trafik med tunge køretøjer og et etableret vejnet som bruges af minen. Dette vejnet vil også gå igennem området, hvor husene ligger.</p> <p>Der er lavet et stort arbejde sammen med Avan-naata Kommune om at klarlægge hvem der ejer de forskellige huse i Moriusaq. Dundas Titanium har allerede købt flere af husene og håber også, at der kan indgås rimelige aftaler med ejerne af de resterende huse. Hvis der tildeles en udnyttelsestilladelse vil arbejdet med at opkøbe de sidste huse blive genoptaget af Dundas Titanium. Erhvervsen af husene vil ske med baggrund af en vurdering af en rimelig markedsværdi. Hvis ejerne og Dundas Titanium A/S ikke kan nå frem til en gensidig aftale, kan ekspropriation, i henhold til Råstofloven §93, blive en løsning. En sådan ekspropriation skal foretages af myndighederne. Myndighederne er gjort bekendt med hvilke huse der er købt og hvilke huse der stadig mangler at blive købt.</p>	<p>Spørgsmålet omkring eventuel fjernelse af husene vil blive adresseret når projektets udvikling nødvendiggør en stillingtagen til dette spørgsmål.</p> <p>Ekspropriation kan kun finde sted hvis alment vellet kræver det, i henhold til lov og mod fuldstændig erstatning. En eventuel ekspropriationsforretning vil i givet fald skulle udføres i henhold til blandt andet følgende bestemmelser/regler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Råstofloven 2. Landstingslov nr. 25 af 30. oktober 1992 om ekspropriation 3. Grundlovens § 73 	<p>Som angivet under Kommentar nr. 25.1.</p> <p>s. 91 i VSB-redegørelsen:</p> <p>Opdateredesætning i, 2. afsnit, på side 90: ”<i>Erhvervelse af bygningerne vil ske på grundlag af deres værdi. Hvis ejerne og Dundas Titanium A/S ikke kan nå frem til en aftale, vil mulighederne for at nå en løsning igennem gemmeførelse af en ekspropriationsforretning blive undersøgt. En eventuel ekspropriation skal foretages af myndighederne i henhold til § 93 i Råstofloven.</i>”</p> <p>Desuden tilføjes der til slutningen af</p>

		Se også Kommentar nr. 26.1. [Se også Høringskommentar nr. 26 – fra høringsmødet i Qaanaaq 28. juli: Medlemmer af Lokaludvalget i Qaanaaq.]		sætningen ” ... i henhold til §93 i Råstofloven.”
--	--	---	--	---

30. Fremtidige muligheder for at besøge nærområdet og overnatning i Moriusaq

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
30.1	Vil man stadig kunne komme i nærområdet ved minen?	Det vil være muligt at komme i nærområdet af minen. Dog vil der være en instrukser og delområder som der, på grund af sikkerhedshensyn (der er tunge maskiner der kommer til at arbejde i området og også anlæg hvor det er let at komme til skade), kun kan ske bevægelse fra udefrakommende, ved at man lader sig registrere sig ved minens kontor/24-timers vagttelefon. I nogen tilfælde vil man blive bedt om at holde sig væk fra områder, hvor der er særlige aktiviteter eller man vil blive eskorteret rundt i terrænet af personale fra minen. Der vil være opsat tydelige retningslinjerne herom herunder også kontaktoplysninger på minen og minens 24-timers vagttelefon.	Spørgsmål er adresseret i afsnit 4.5 i VSB-redegørelsen. En eventuel begrænsning af adgangen til området vil eventuel kunne blive nødvendig på grund af sikkerhedshensyn.	Ingen.
30.2	Vil man stadig kunne få adgang til overnatning ("en hytte") i lokalområdet? Moriusaq er det sikreste sted at overnatte, når man skal på jagt.	Dundas Titanium A/S vil give mulighed for at overnatte i forbindelse med gennemrejse gennem regionen, enten i minens faciliteter eller i renoverede huse, der er flyttet fra Moriusaq, eller i nye huse/overnatningsfaciliteter der bygges til formålet. Disse faciliteter er til brug for gennemrejse – sådan som det også foregår i dag. Dog, såfremt der er brug for længerevarende overnatninger i	Spørgsmålet vil ligeledes blive adresseret i bilag 5 i samarbejdsaftalen (IBA-en).	Ingen.

		<p>forbindelse med dårligt vejr, da vil dette selvfølgelig være muligt.</p> <p>Det overvejes yderligere om der kan etableres en mulighed for at der kan købes et måltid i minens kantine i forbindelse med gennemrejse. Der vil også blive etableret sikre opankringspladser for både der er på gennemrejse. Yderligere vil der igennem mines infrastruktur være muligt at tilgå mobiltelefon dækning. Desuden vil minen også have et nødtelefonnummer som der altid kan ringes til såfremt der opstår nødsituationer i nærheden af minen i forbindelse med gennemrejse.</p> <p>Der vil være begrænset adgang til de dele af tilladelsesområdet, hvor selskabet arbejder, og personer, der vil lægge til land med deres både inden for tilladelsesområdet, vil skulle kontakte mineselskabet.</p> <p>Når minen lukkes ned vil det, med baggrund i den nedlukningsforhandling og nedlukningsplan der skal etableres for minen, blive foreslået at der efterlades en række overnatningsfaciliteter som også kan bruges efter at minen er forladt.</p> <p>[Se også Høringskommentar nr. 25 – fra høringsmødet i Qaanaaq 28. juli: Medlemmer af Lokaludvalget i Qaanaaq.]</p>		
--	--	---	--	--

31. Hvad sker der når man fjerner sandet

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
31.1	<p>Hvad sker der når man fjerner sandet? F.eks. da man begyndte at tage sandet i Akilineq, begyndte huse, som var langt væk at være i fare, fordi de kom til at være ved grænsen til havet, da kysten er rent sand og sandmængden blev eroderet. Så vi kan også regne med, at det samme sker her og der sker en form for skade? Hvad så hvis de gør det, når sandet løber ud, så kommer det også til at påvirke de som er langt væk.</p>	<p>Cirka 93% af sandet som bliver gravet op vil blive lagt tilbage i de opgravede områder og fylde disse op igen. Ilmenitten er det eneste som vil blive ekstraheret fra sandet – og denne udgør cirka 7% af sandvolumenet. Der vil, under den ansøgte udnyttelseslicens, ikke blive opgravet materiale i den aktive bølge-zone eller offshore langs projektområdet – så der skulle ikke være nogen ændring på erosionsmønstret langs kysten. Der er lavet beregninger/modelleringer af det skyllevand, som bliver brugt ved våd-tyngdeseperation af sandet, der er sendt tilbage til havet – se også VVM-redegørelsen.</p> <p>Skylllevandet vil blive ledt ud på havdybder på mindst 10m. Udledningpunkterne bliver valgt i henhold til hvor der, ved kortlægning af havbundsforhold og havbundsliv, således at udledningpunktet vælges, hvor der allerede er mudret havbund og med mindst muligt dyreliv I skyllevandet vil der være opslæmmet fint materiale/ler som findes i lille mængde i sandet. Disse beregninger viser, at der være en lokal udbredelse af det fine materiale/ler som ledes tilbage til havet og at dette afsættes på havbunden udenfor projektområdet. Det fine materiale/leret der udledes er</p>	<p>Spørgsmål er primært et miljøspørgsmål og bør derfor adresseres i hvidbogen udarbejdet i forbindelse med opdatering af VVM-redegørelsen.</p>	<p>Ingen.</p>

		<p>sammenligneligt med det materiale der naturligt udledes af elve og floder i området.</p> <p>Sandet der opgraves (og som for en stor del lægges tilbage igen) samt det fine materiale der udledes tilbage til havet med skyllevandet skulle ikke give anledning til nogen erosion af kysten; hverken lokalt eller længere væk.</p>		
--	--	--	--	--

32. Sikkerhed og beredskab ved ulykke i minen

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
32.1	Hvad man vil gøre omkring sikkerhed/beredskab, hvis der skulle ske en større ulykke i minen?	<p>Sikkerheds, sikkerhedsforanstaltninger og beredskaber er af største vigtighed for driften og arbejdsforholdene ved Dundas Ilmenit minen. Der vil være et meget stor fokus på dette og der vil være nedskrevne procedure for forskellige arbejds-gange/processer i minen som skal sikre et sikkert og ulykkesfrit-arbejds miljø.</p> <p>Der vil være et beredskab omkring ulykker, brand, miljø og andre områder i minen. Hensigten med disse beredskaber vil være at minen i yderste konsekvens selv kan varestå håndtering og foranstaltninger omkring ulykker eller andre situationer i minen. Minen vil ligeledes også, hvis det bliver nødvendigt, som alle andre i samfundet kunne trække på det beredskab der ellers er tilstede i regionen og nationalt i Grønland. Minens beredskab vil ligeledes indgå i dette beredskab. Der har under efterforskningsfasen også været en aftalte med Thule Air Base omkring beredskab i forbindelse med "slemme"/større ulykker og minen håber at der også kan være et lignende samarbejde – hvor også minens beredskab kan finde anvendelse på Thule Air Base hvis påkrævet.</p>	Et beredskab vil blive etableret i samarbejde med relevante myndigheder i Grønland, herunder politiet, Arktisk Kommando samt Råstofstyrelsen.	Ingen.

		<p>Der vil være detaljeret beredskabsplaner og specifikke ansatte vil blive udlært/have påkrævede kurser i forhold til at håndterer de forskellige beredskabskrævende situationer, herunder ulykker. Der vil også være jævnlige øvelser indenfor de forskellige beredskabsområder. Mht. arbejdsulykker – der som en del af dette beredskab være sundhedsfagligt/avanceret førstehjælp/sygeplejer, ambulanceberedskab og avanceret syge- og skadestuefaciliteter.</p>		
--	--	--	--	--

33. Praktikpladser & hvilke krav vil der være til de som ikke har en uddannelse [red: ufaglærte]?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
33.1	Hvilke praktikpladser vil der være mulighed for?	<p>Der vil være muligheder for en lang række praktikpladser indenfor forskellige jobfunktioner i minen. Der vil nødvendigvis ikke være årlige-tilbagevendende praktikpladser indenfor alle funktioner. Nogle af de praktikpladser, der kan komme på tale, er praktikpladser indenfor følgende jobfunktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Truckoperatører • Mine- og maskinoperatører • Minetekniker • Lagermedarbejder • Havnearbejder • Køkkenassistenter • Serviceassistenter • Rengøringsassistenter • Maskinmester og maskinoperatører • Mekaniker og montører • Sikkerhedsmedarbejder • Brændstofoperatør • Landmåler/opmåler • Miljømedarbejder • Laboratorie-kemikere • Laboratorie-tekniker • Kokke • IT/kommunikationsmedarbejder • HR medarbejder 	Uddannelsestiltag vil blandt andet blive adresseret i IBA-en.	Ingen.

		<ul style="list-style-type: none"> • Sundhedsfaglig medarbejder • Bogholder • Logistik koordinator • Transport/shipping koordinator 		
33.2	Hvilke krav vil der være til de som ikke har en uddannelse [red: ufaglærte]?	<p>I flere tilfælde vil der for ufaglærte ansatte være påkrævet, at man har taget/tager specifikke kurser for at kunne varetage jobfunktionerne i minen, f.eks. vil det være påkrævet, at man har certifikater/licenser, der gør at man kan operere med/køre forskellige maskiner mv. Det kan også være påkrævet, at man har taget certifikater/kurser indenfor f.eks. håndtering af levnedsmidler, brug af rengøringsmidler, etc. Også ufaglærte ansatte kan blive påkrævet af efteruddanne sig indenfor forskellige beredskaber i forhold til sikkerhed mv. Krav vil også være i henhold til lovgivning/anviste vejledninger for de forskellige arbejdsfunktioner og -områder.</p> <p>Vi vil være i løbende dialog og samarbejde med relevante uddannelsesinstitutioner for at sikre at det bliver muligt for den tilgængelige lokale arbejdsstyrke at tilegne sig relevante kurser/certifikater og licenser. Dette også ske i dialog med relevante myndigheder, herunder Majoriaq.</p> <p>Vi har allerede indgået et samarbejde med Råstofs-skolen i Sisimiut omkring opkvalificering af tilgængelig lokal arbejdskraft (truck- og maskingoperatører) således at der bliver en større arbejdsstyrke tilgængelig med de rette kvalifikationer. Derudover har vi et indledende samarbejde med Inuili, der</p>	Noteret.	Ingen.

		<p>ikke er konkretiseret endnu, med henblik på at få uddannet nogle køkkenassistenter og rengøringsassistenter. Vi er meget indstillet på at videreføre og udbygge samarbejdet omkring at opkvalificere den lokale arbejdsstyrke, så vi kan få så mange lokale ansatte som muligt. Vi har også andre tiltag i støbeskeen i forhold til at opkvalificere den lokale arbejdsstyrke. Nogle af disse tiltag kigger på hvordan de ældste klassetrin i folkeskolen kan gøres interesseret i at opnå kvalifikationer som vil gøre dem interessante for mine-, mineral- og entreprenørbranchen. Disse tiltag vil også indgå i IBA forhandlingerne og formodentlig være en del af den endelige IBA aftale der indgås for projektet.</p>		
--	--	--	--	--

34. Brugen af Majoriaq

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
34.1	Vil man skulle bruge Majoriaq når man søger arbejdskraft?	Ja; vi vil, blandt andet, bruge Majoriaq til at formidle kontakten mellem os arbejdsgivere og arbejdsledige, således at ledige jobs, i den grad det er muligt i forhold til nødvendige kvalifikationer og erfaringsgrundlag besættes med lokal og/eller regional arbejdskraft. Det betyder, at Majoriaq skal have overblikket over, hvilken efterspørgsel der er fra mineprojektet og matche den med de kompetencer som arbejdsledige har. Mangler kompetencerne hos de arbejdsledige, skal de så vidt muligt opkvalificeres, så de opfylder behovene for kompetencer i minen.	Minimumsniveauet for samarbejdet med Majoriaq vil fremgå af IBA-en (samarbejdsaftalen).	Ingen.

35. Jobs i minen

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
35.1	Vi ser, at man nemt kan ansøge, hvis man er fyldt 18 år. Hvad så med os, som er 54 år gamle?	For Dundas Titanium er alderen på arbejdsstyrken ikke af afgørende betydning. Indstillingen til arbejdet, at ansøgere har de nødvendige kompetencer og erfaringer er vigtigt.	Noteret.	Ingen.
35.2	Hvornår bliver det meldt ud, hvor mange der skal bruges til driftarbejdet i vaskerummet, køkkenet?	Det vil først være muligt at melde endelige ud omring evt. jobs, herunder i vaskerummet og køkkenet, i minens drift-fase når anlægsfasen er ved at være afsluttet og når minen skal til at gå i produktion. Under anlægsfasen af minen vil der løbende også være behov for at søge efter lokal/regional arbejdskraft for at udfylde forskellige jobfunktioner. Det er dog ikke muligt på nuværende tidspunkt at konkretisere hvornår der præcist bliver meldt ud om sådanne jobs.	I IBA-en vil der blandt andet blive stillet vilkår om, at de skal indsende jobbeskrivelser til myndighederne inden, at anlægsfasen påbegyndes.	Ingen.

36. Butik og optankningsmuligheder ved minen

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
36.1	Vil der være en offentlig tilgængelig butik ved minen?	Dundas Titanium A/S vil fokusere på driften af minen. Det er ikke meningen at der vil være en offentlig tilgængelig butik ved minen. Vi ønsker ikke at fratage den handel der ligger i butikker i de omkringliggende byer og bygder i regionen. Såfremt der er tale om nødproviant/-køb (f.eks. i forbindelse med dårligt vejr eller reservedele/manglende fornødenheder) vil minen selvfølgelig være behjælpelige i den udstrækning det er muligt.	Noteret.	Ingen.
36.2	Vil der være mulighed for at optanke brændstof [red: til både] ved minen?	Dundas Titanium vil undersøge om lovgivningen og myndighederne vil give mulighed for dette. Som udgangspunkt er Dundas Titanium positivt indstillet, såfremt at køb af brændstof og optankningen af både sker i forbindelse med gennemrejse igennem regionen. Dundas Titanium kan ikke tilbyde en daglig optankning af brændstof til privatpersoner, som ønsker at operere i regionen.	Noteret.	Ingen.

37. Hvad hvis man finder andre værdifulde mineraler mens man udvinder titanium

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
37.1	Hvad hvis man finder andre værdifulde mineraler mens man udvinder titanium?	Der har over de seneste 5 år været et meget detaljeret prøveprogram på sandet i hele projektområdet. Dette program har også omfattet et meget stor boreprogram med over 700 borehuller. På baggrund af disse undersøgelser er indholdet i sandet meget velbestemt. Herved kan det også fastslås, at sandet kun indeholder ilmenit (kilde til titanium) som værdifuldt mineral. Sandet indeholder ikke andre mineraler eller metaller som er værdifulde. Hvis det senere skulle vise sig at der er andre mineraler eller metaller der i fremtiden viser sig at være værdifulde, vil dette skulle oplyses til myndighederne og der vil skulle indgås aftaler omkring disse mineral/metaller – hvoraf der også skal aflægges royalties og skat fra firmaet.	Dundas Titanium får kun en udnyttelsestilladelse til at udnytte udvalgte mineraler, såfremt de ønsker at udnytte andre end dem de får tilladelse til vil de skulle søge om en udnyttelsestilladelse hertil.	Ingen.

Savissivik 12. august: Bygdebestyrelsen i Savissivik

38. Muligheder for arbejde for lokale fra Savissivik?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
38.1	Vil der være mulighed for, at indbyggerne i bygden vil kunne få ansættelse i forbindelse med mineprojektet?	Se Høringskommentar nr. 14.1. Det vil lægge Dundas Titanium meget på sinde, at der i det omfang det er muligt bruges lokal arbejdskraft – herunder især fra nærmest by og bygd. Der vil også blive indgået en Impact Benefit Agreement med Avannaata Kommune, Selvstyret og Dundas Titanium A/S omkring disse forhold.	Selvstyret ser gerne at så mange som muligt fra lokalområdet og Avannaata Kommunian bliver beskæftiget i mineprojektet.	Ingen.

Ilulissat 30. juli: Kommunalbestyrelsen & medlemmer af Økonomi & Erhvervsudvalget fra Avannaata Kommunia i Ilulissat

39. Hvad sker der ved skibsuheld?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
39.1	<p>Som det første vil jeg lige sige, at jeg er tilfreds med, at der er lavet en undersøgelse for at miljøet ikke skal skades/påvirkes. Jeg er også tilfreds med de ting omkring dyre- og planteliv. Det jeg vil spørge om er, at når der nu skal begynde at komme skib med fragt om sommeren, hvad vil man gøre for at være beredt på eventuelle uheld, eller hvordan vil man koordinere det. Hvis der sker et skibsuheld, hvordan vil man håndtere det? Hvilke planer er der? Hvad har man tænkt omkring det?</p>	<p>Dundas Titanium A/S har fået udarbejdet en certificeret 'Safety Navigational Investigation' (sejladssikkerhedsmæssig undersøgelse) som afdækker at navigation og skibsfart kan udføres sikkert og hensigtsmæssigt for skibssikkerheden. Undersøgelsen er forelagt de grønlandske myndigheder og er blevet godkendt af Søfartsstyrelsen som er øverste myndighed i forhold til besejlingen i det grønlandske havområde. Undersøgelsen redegør også for hvilket beredskab der skal være tilstede ved uheld.</p> <p>Foruden dette bliver der udarbejdet detaljerede beredskabsplaner for f.eks. oliespild ligesom der vil være et udstyr, procedure og uddannet certificeret personale m.v. som vil kunne indgå i sådan beredskab i minen. Dundas Titanium vil, inden projektets start, udarbejde <i>Health, Safety and Environment Management Plan</i> som også vil indeholde en <i>Spill Response Plan</i>. Det vil heraf fremgå, at det anbefales, at skibe der anløber projektet har Trin-1 udstyr til håndtering af olieudslip, f.eks. tilstrækkelig med flyde-bomme til at indeholde mindre olieudslip</p>	<p>Et beredskab vil blive etableret i samarbejde med relevante myndigheder i Grønland, herunder politiet, Arktisk Kommando samt Råstofstyrelsen.</p>	<p>Ingen.</p>

		<p>samt absorptions puder m.v. som kan begrænse et udslip indtil yderlig assistance kan nå frem.</p> <p>Som en del af forberedelsen til driften i minen er der også lavet meget detaljeret opmåling af havbunden og der er herved etableret en sikker sejlroute ind mod minen.</p> <p>I øvrigt henvises også til Høringskommentar nr. 5 som også omhandler dette – samt Høringskommentar nr. 2 i Hvidbogen som er relateret til Vurdering af Virkninger på Miljøet.</p>		
--	--	---	--	--

40. Er der mulighed for at tilpasse aftalen omkring udnyttelse i løbet af minens levetid?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
40.1	Hvis der allerede er lavet en aftale mellem Selvstyret og råstofselskabet, er man så åben for/er der mulighed for at kunne tilpasse denne i løbet af tiden?	Ingen kommentarer.	IBA-en (samarbejdsaftalen) vil indeholde vilkår om, at der løbende skal rapporteres i forhold til projektets indfrielse af de aftalte målsætninger mht. anvendelse af grønlandsk arbejdskraft og grønlandske virksomheder. På baggrund af rapporteringen vil det være muligt at evaluere og løbende tilpasse de aftalte målsætninger.	Ingen.

41. Sikring af benyttelse af lokal arbejdskraft & samarbejde med Råstofskolen?

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
41.1	I forhold til aftalen om benyttelse af lokal arbejdskraft, hvordan vil I sikre, at selskabet overholder de krav der er?	<p>I den Impact Benefit Agreement (IBA) der bliver indgået mellem os, Dundas Titanium A/S, Avannaata Kommunia og Selvstyret bliver der defineret nogle aktiviteter, kriterier og forhold for hvordan vi som selskab i størst mulige omfang skal tiltrække og benytte lokal arbejdskraft. Der vil også blive fastsat nogle måltal for brugen af grønlandsk arbejdskraft i IBA'en.</p> <p>Vi vil som selskab selvfølgelig leve op til denne aftale og iværksætte de aktiviteter og forhold der er aftalt i IBA'en. Dette ligger os meget på sinde og vi har allerede forslået yderlige tiltag end hvad der oprindeligt var lagt op til i IBA'ens udgangspunkt.</p> <p>Der vil også være et tæt samarbejde med kommunen og Majoriaq omkring vores behov og hvilken arbejdsstyrke der er tilgængelige.</p> <p>Det skal dog samtidigt holdes for øje, at der er tale om et frit arbejdsmarked i Grønland og at arbejdsmarkedet og den tilgængelige arbejdskraft også er styret af en del andre faktorer såsom generelle konjunkturer i samfundet, andre igangværende projekter/arbejdstagere, etc. Vi er således ikke "herrer over" hvor megen tilgængelig lokal/grønlandsk</p>	I IBA-en stilles der krav om, at ledige stillinger skal annonceres på jobportalen sulig.gl. Endvidere vil der i IBA-en blive skabt incitamenter for rettighedshaveren for at ansætte så mange lokale som mulige.	Ingen.

		<p>arbejdskraft der er og hvor kvalificeret arbejdskraft tager arbejde.</p> <p>Vi vil dog gøre vores ypperste i forhold til at være en attraktiv arbejdsplads, finde og tiltrække grønlandsk kvalificeret arbejdskraft og dokumenterer vores indsats på dette område.</p> <p>Se i øvrigt også Høringskommentar nr. 14.1 og 38.1.</p>		
41.2	I forhold til antallet af personer, der bliver færdig på Råstofskolen hvert år, så tror jeg ikke, at det er nok. Er det en del af planen, at man vil samarbejde med Råstofskolen hvert år?	<p>Nej; hvis indsatsen omkring at tilvejebringe personer med kvalifikationer udelukkende beror sig på de nuværende antal personer der bliver færdig på Råstofskolen så er der sandsynligvis ikke nok til at besætte alle de relevante stillinger i minen. Vi vil dog, sideløbende med den nuværende og gode indsats og uddannelse af arbejdsstyrken som Råstofskolen allerede lave også forsøge at tiltrække eksisterende kvalificeret grønlandsk arbejdskraft i den udstrækning at den er tilgængelig ligesom det også overvejes/kan komme på tale at vi selv afholder opkvalificeringskurser/omskolingskurser for vores egne ansatte for at sikre de rette og nødvendige færdigheder og kvalifikationer.</p> <p>Det er stadig for tidligt at fastsætte, om vi vil indgå i et årligt samarbejde med Råstofskolen igennem hele minens levetid – dette vil også afhænge af hvilke behov der er og hvilke stillinger vi skal have besat. Der er også andre uddannelsesinstitutioner som vi er i dialog med omkring at indgå</p>	I IBA-en vil samarbejdet med råstofrelevante uddannelser, herunder selvfølgelig uddannelser på råstofskolen, blive adresseret.	Ingen.

		<p>samarbejde med omkring uddannelse af arbejdsstyrken. Samtidigt er vi meget begejstret for det samarbejde vi allerede har indgået med Råstofskolen og vil være meget interesseret i at kigge på hvordan dette kan videreføres og udbygges i årene fremover.</p> <p>Det er klart, at kan vi ikke finde tilstrækkeligt arbejdskraft lokalt i Qaanaaq og Grønland, så må vi kigge længere væk eksempelvis Nordøst Canada, Danmark eller andre steder. I øjeblikket har vi behov for omkring 60 maskinførere til projektet. Dette kan ændre sig i forhold til de endelige planer for driften i minen, men det er mange i forhold til hvad den tilgængelige arbejdsstyrke med de rette kvalifikationer og erfaring er i Nordvest Grønland og resten af Grønland. Men det er noget vi allerede arbejder på – bl.a. i samarbejde med Råstofskolen, Selvstyret og Majoriaq – og som er vigtigt for os fremefter stadig at viderefører og videreudvikle. Vi har selv en interesse i at have lokal arbejdskraft med de rette kvalifikationer og erfaringer.</p>		
--	--	---	--	--

42. Tab af indtægter som følge evt. påvirkning af fangstdyr

Nr.	Spørgsmål/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' svar/kommentar	Myndighedernes svar/kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en
42.1	<p>Jeg tænker på, når minedriften kommer i gang og de miljøpåvirkninger, der kommer til at være. Hvis der f.eks. sker større påvirkninger end man havde forventet under minedriften, f.eks. nær Qaanaaq-området, hvis der sker større påvirkninger af fangstområdet her, altså hvis jagten bliver påvirket mærkbart, er man så beredt på dette? F.eks. har en fanger været i Maarmorilik-minen, og dengang var man ikke så forberedt som i dag. Man havde ikke gjort noget for at forberede de hjemmehørende, og man opførte sig hensynsløst i forhold til de konsekvenser, som det fik for erhvervsfangerne. De mistede en del, men ud fra, hvad jeg kan se, er denne plan meget bedre. Det er måske mere betryggende? Men hvis det skulle have større konsekvenser for</p>	<p>Spørgsmålet/bemærkningen som omhandler de miljømæssige dele er besvaret i Hvidbogen, der er relateret til VVM-redegørelsen.</p> <p>Det bemærkes fra Hvidbogen relateret til VVM-redegørelsen (Høringskommentar 13.1 i Hvidbogen relateret til VVM-redegørelsen) at mineprojektets aktiviteter ikke forventes store indvirkning på miljøet. Der er 4 forhold i VVM-redegørelsen, hvor niveauet af indvirkning vurderes til "medium" (på en skala fra meget lav, lav, medium, høj), herunder bl.a. på medium på indvirkningen af hvalros.</p> <p>Projektet vil ikke have nogle direkte påvirkninger af miljøet og fangstmuligheder ved Qaanaaq. I dag drives der megen lidt fangst i nærheden af Moriusaq – så der forventes hellere ikke at være nogen konsekvenser her.</p> <p>Der bliver, i samarbejde med myndighederne, etableret et omfattende overvågningsprogram når minen er i drift. Hensigten er netop at overvåge, at der ikke sker en for stor negativ påvirkning af miljøet. Hvis det konstateres at der er større negative påvirkninger af miljøet end forventet kan en række afbødningsforanstaltninger og omlægninger af</p>	<p>I forhold til evt. tabt arbejdsfortjeneste eller tab af indtægter fra salg af nedlagte/indhandlede fangstdyr gælder de gældende regler, herunder om erstatningsansvar, i Grønland.</p>	<p>Ingen.</p>

	<p>de lokale end forventet, er man så beredt på dette, f.eks. med en fond til at kompensere for tab af indtægter/fangststyr. Måske kan det hele ikke dækkes? Har man mon gjort sig disse overvejelser?</p>	<p>driften komme på tale. Man er således beredt på at overvåge de faktiske konsekvenser af driften og skride ind hvis de negative påvirkninger er for store.</p> <p>Delen af spørgsmålet/bemærkningen der omhandler projektets samfundsmæssig påvirkning, herunder potentielle økonomiske tab for fangere er besvaret herunder (delen af spørgsmålet/bemærkningen der er gengivet i kursiv).</p> <p>Nej, der etableres ikke, som en del af de nuværende afbødningstiltag en fond der skal kompensere tab af indtægter for fangere. Den nuværende vurdering er, at der skulle være nogen påvirkning af fangstmulighederne og heraf ikke nogle tab forbundet hermed. Viser det sig at der er større negative påvirkninger af fangststyr vil der blive indført yderligere foranstaltninger der skal afbøde dette.</p>		
--	--	--	--	--

IV. Kort beskrivelse af øvrige ændringer i VSB-redegørelsen for Dundas Titaniums projekt ved Moriusaq

Følgende afsnit af Hvidbogen vil kort redegøre for øvrige ændringer der er foretaget i VSB-redegørelsen i forhold til versionen som i godkendt udkast dannede baggrund for høringen.

43. Øvrige ændringer eller bemærkninger

Nr.	Baggrund/formål med ændring/bemærkninger	Dundas Titanium A/S' kommentar	Myndighedernes kommentar	Ændring - afsnit eller side i VSB'en (se Notetekster under denne tabel)
43.1	Tilføjelse til VSB afsnittet om offentlige høringsmøder, fordi mødernes afholdelse blev justeret pga. COVID.	Ingen bemærkninger.	Noteret.	<i>Notetekst 43.1</i> under tabellen med oversigten over 'Øvrige ændringer eller bemærkninger' er indsat i enden af underafsnittet ' Offentlige høringsmøder ' i afsnit 5.6.5 (VSB side 84-85).
43.2	Ændring af emailadresse på kontaktpersoner.	Ingen bemærkninger.	Noteret.	<i>"... samt e-mail-adresser på kontaktpersoner fra firmaet (faq@dundas.gl), der er dedikeret til høringsperioden."</i> i underafsnittet Information og inddragelse af borgerne under høringsperioden' i afsnit 5.6.5 ændres til <i>"... e-mail-adresser på kontaktpersoner fra firmaet."</i>
43.3	Tilføjelse til VSB afsnittet om offentlige høringsmøder, fordi mødernes afholdelse blev justeret pga. COVID	Ingen bemærkninger.	Noteret.	<i>Notetekst 43.3</i> under tabellen med oversigten over 'Øvrige ændringer eller bemærkninger' er indsat i enden af underafsnittet ' Siorapaluk – inddragelse af borgerne ' i afsnit 5.6.5 (VSB side 86).
43.4	Tilføjelse til VSB afsnittet om offentlige høringsmøder, fordi mødernes afholdelse blev justeret pga. COVID	Ingen bemærkninger.	Noteret.	<i>Notetekst 43.4</i> under tabellen med oversigten over 'Øvrige ændringer eller bemærkninger' er indsat i enden af underafsnittet ' Yderligere borgermøder ' i afsnit 5.6.5 (VSB side 87).

Notetekst 43.1.

Opdatering d. 2. september 2020 – afholdelse under Corona-pandemien:

I den udgave af VSB-redegørelsen, der blev indleveret og administrativt accepteret til offentlig høring blev de offentlige høringsmøder fra selskabet side foreslået afholdt som beskrevet ovenfor.

Grundet den globale Corona-pandemi som ramte Grønland og resten af verden i starten af marts 2020 blev der under aftale og i samarbejde med de Grønlandske myndigheder indledt et arbejde omkring at beskrive en række alternative scenarier for afholdelsen af de offentlige høringsmøder.

De alternative scenarier havde udgangspunkt i de restriktioner, der var blevet iværksat i Grønland og Danmark forbindelse med Corona-pandemien, herunder restriktioner i forbindelse med rejser og forsamlings, samt med et udgangspunkt om at sikre en sundhedsmæssig forsvarlig gennemførelse af høringsmøderne under Corona-pandemien. Scenarierne blev forelagt Landslægeembedet i Grønland til vurdering om gennemførelse af offentlige høringsmøder var sundhedsmæssigt forsvarligt.

De mulige scenarier for høringsmøderne blev forelagt Naalakkersuisut i et notat fra Departementet for Mineralske Råstoffer. Efterfølgende vedtog Naalakkersuisut, at møderne skulle afholdes, så kun grønlandsk-bosiddende deltagere (politikere, myndigheder og myndighedernes rådgivere) deltog fysisk i møderne. Ikke-grønlandske bosiddende deltagere (repræsentanter fra selskabet Dundas Titanium & Bluejay Mining, selskabets rådgivere og myndighedernes ikke-grønlandske bosiddende rådgivere) skulle deltage via tele- og eller video-kommunikation. Herforuden blev det besluttet, at møderne, for at minimere, hvor mange personer der var samlet ved hvert møde, skulle afholdes ved, at der blev afholdt flere møder, men så kun for færre specielt inviterede repræsentanter fra de særlige berørte byer og bygder, herunder fra især fra interesseorganisationer og lokale repræsentanter for myndigheder/kommunekontorer.

Høringsperioden blev også besluttet forlænget fra de normale 8 uger med to uger til i alt 10 uger som følge af, at det var blevet besluttet, at det ikke var muligt at gennemføre de sædvanlige offentlige høringsmøder på en hensigtsmæssig måde jf. råstoflovens § 87b, stk. 3.

Det blev vedtaget, at der skulle afholdes interessentmøder i Qaanaaq, Savissivik og Ilulissat. Følgende interessenter i de berørte byer og bygder blev inviteret til at deltage i møderne: Lokaludvalget i Qaanaaq, Den lokale fanger- og fiskerforening i Qaanaaq, medlemmer af GE i Qaanaaq, medlemmer af SIK i Qaanaaq, ansatte på Majoriaq, Bygdebestyrelsen i Savissivik, Fanger- og Fiskerforeningen i Savissivik, medlemmer af SIK i Ilulissat, medlemmer af GE i Ilulissat samt udvalgte medlemmer af kommunalbestyrelsen i Avannaata Kommunia. Mødet med den lokale fisker og fangerforening i Qaanaaq blev arrangeret, men da fangerne var taget på fangst blev det ikke afholdt. Lokaludvalget samt medlemmer af SIK og ansatte på Majoriaq i Qaanaaq formidlede dog budskab og kommentarer fra fiskere og fangere. Avannaata Kommunia har efterfølgende modtaget et brev, hvori fangerne giver udtryk for, at de gerne vil at indgå en dialog med Dundas Titanium om levering af grønlandsk proviant til minen.

Den ovennævnte beslutning fra Naalakkersuisut om interessentmøder blev videreformidlet til Dundas Titanium A/S.

I forbindelse med høringerne blev der desuden foretaget en række tiltag relateret til udbredelsen af informationsmaterialet om projektet. Præsentationer til møderne blev gjort tilgængelig som videopræsentationer (grønlandsk- og dansksprogede versioner). Præsentationerne kunne tilgås før, under og efter afholdelsen af møderne. Specielt inviterede repræsentanter fra de særlige berørte byer og bygder, samt interesseorganisation og lokale myndigheder/kommunekontorer i disse byer og bygder fik tilsendt videopræsentationerne og baggrundsmateriale på USB-stiks (med brevpost) i flere uger inden møderne. Dette informationsmateriale blev også gjort tilgængelig på selskabets hjemmeside www.dundas.gl. I præsentationerne blev der redegjorde generelt om projektet og om VSB- og VVM-redegørelserne. Der blev sendt grønlandsk- og dansksprogede følgebrev ud sammen med USB-stiks.

Notetekst 43.3.

Opdatering d. 2. september 2020 – afholdelse under Corona-pandemien:

Se note 37. Grundet restriktioner og instrukser relateret til Corona-pandemien samt et generelt forsigtighedsprincip om, at høringsprocessen for Dundas ilmenit projektet, ikke måtte afstedkomme en risikofaktor for at igangsætte en spredning af Corona, blev det vurderet, at høringsmøder i Siorapaluk ikke kunne afholdes på en hensigtsmæssig måde under de givne praktiske, tekniske, sundhedsmæssige og tidsmæssige omstændigheder jf. 87b, stk. 3 i råstofloven.

Notetekst 43.4.

Opdatering d. 2. september 2020 – afholdelse under Corona-pandemien:

Grundet restriktioner og instrukser relateret til Corona-pandemien samt et generelt forsigtighedsprincip om, at høringsprocessen for Dundas ilmenit projektet, ikke måtte afstedkomme en risiko-faktor for at igangsætte en spredning af Corona besluttede Dundas Titanium A/S sig for, ikke at afholde et informationsmøde i Nuuk. Der var tidligere, i 2019, afholdt et informationsmøde om projektet og desuden var videopræsentationer (grønlandsk- og dansksprogede versioner), som indgik i møderne i de særlig berørte byer og bygder i Nordvest Grønland, blevet gjort tilgængelig til offentligheden via selskabets hjemmeside www.dundas.gl. Desuden er et informationsmøde at anse som et frivilligt tiltag og ikke tiltænkt særlige berørte byer og bygder.